

Oostenrijk

Samenvatting

Het Oostenrijkse herstel- en veerkrachtplan (*Recovery and Resilience Plan*; RRP) bevat 59 maatregelen die verdeeld zijn over vier componenten: duurzame ontwikkeling, digitalisering, kennis-gebaseerde ontwikkeling en rechtvaardige ontwikkeling. Van de beschikbare middelen zal 59% worden besteed aan klimaatdoelen en 53% aan de digitale transitie, waarbij er sprake is van overlappende projecten. Het plan voldoet volgens de Europese Commissie (de Commissie) aan het *do no significant harm*-vereiste. De belangrijkste voorgenomen hervormingen liggen op gebied van de vergroening van het belastingstelsel en het verbeteren van de duurzaamheid van het pensioenstelsel. Het plan benoemt daarnaast onder andere hervormingen met betrekking tot het verbeteren van de arbeidsmarktparticipatie en de toegang tot onderwijs. In totaal maakt Oostenrijk met zijn plan aanspraak op 3,5 miljard aan subsidies. Oostenrijk is niet van plan gebruik te maken van het leningengedeelte van de RRF.

Aansluiting op landspecifieke aanbevelingen

Het plan bevat een aantal maatregelen dat de houdbaarheid van het pensioenstelsel moet verbeteren zoals de afschaffing van de aftrekvrije vervroegde uittreding na 45 premiejaren en een pensioensplitsing die de pensioenkloof tussen mannen en vrouwen (een lang erkende uitdaging in Oostenrijk) moet verkleinen. De maatregelen dragen volgens de Commissie bij aan de houdbaarheid van het pensioenstelsel, maar lossen het probleem niet volledig op.

Een aanzienlijk deel van de voorgestelde maatregelen is gericht op het maken van een groene transitie. Er zijn zowel hervormingen als investeringen in het plan opgenomen die gericht zijn op het aanpakken van de aanbevelingen op het gebied van energie-efficiëntie, hernieuwbare energie en de vermindering van de uitstoot van broeikasgassen. Het plan bevat maatregelen om de biodiversiteit te versterken, de transitie naar een circulaire economie te versnellen en legt nadruk op emissievrij transport en uitbreiding van het spoorwegnet. Verder is er in het plan een hervorming en investering opgenomen die de steun voor efficiënt energiegebruik en -opwekking in de industriële sector vergroot. Bovendien zijn er maatregelen opgenomen die de belastingmix efficiënter moeten maken en inclusieve en duurzame groei moeten ondersteunen. Een voorbeeld is de voorziene CO₂-belasting binnen het bestaande kader of binnen een nieuw emissiehandelssysteem. De belastinghervorming zal volgens de Commissie inkomstenneutraal zijn door bedrijven en huishoudens belastingverlichting te bieden met positieve sociale en economische effecten, zoals verlaagde arbeidsbelastingen. De Commissie is van mening dat hiermee de aanbeveling in het kader van de groene transitie en belastinghervorming op ambitieuze wijze wordt geadresseerd.

Het plan bevat verder maatregelen om de breedbanddekking te vergroten en er zijn investeringen opgenomen met betrekking tot de digitalisering van bedrijven (met name het midden- en kleinbedrijf), digitalisering van cultureel erfgoed en de levering van digitale apparatuur voor leerlingen. Hiermee pakt het plan volgens de Commissie de uitdagingen in verband met de digitale transitie op voldoende wijze aan.

Daarnaast wordt Oostenrijk door de Commissie aanbevolen om de financiële relaties tussen bestuursniveaus te vereenvoudigen en om de financierings- en uitgavenverantwoordelijkheden op elkaar af te stemmen. Het plan bevat daarom een voorstel tot een evaluatie van uitgaven die betrekking hebben op de groene en digitale transitie. Dit is volgens de Commissie een belangrijk element om de aanbeveling aan te pakken, maar vormt geen alomvattende hervorming. Dit wordt in het plan erkend door Oostenrijk, dat stelt dat een algemene hervorming van het begrotingskader wordt uitgesteld vanwege de Covid19-pandemie.

Een aantal gerichte maatregelen in het plan adresseert volgens de Commissie de aanbeveling om de vaardigheden van kwetsbare groepen te bevorderen en de arbeidsmarktprestaties van laaggeschoolde en langdurig werklozen te verbeteren. De geplande onderwijsbonus, de bijscholings- en omscholingsmaatregelen en het 'één-loket-systeem' voor langdurig werklozen pakken volgens de Commissie de uitdagingen die worden beschreven in de landspecifieke aanbevelingen voldoende aan. Bovendien bevat het plan maatregelen die zich richten op het verbeteren van onderwijs zoals een investeringsprogramma voor digitale apparatuur en een

hervorming om te zorgen voor eerlijke en gelijke toegang voor leerlingen tot digitale basiscompetenties.

Daarnaast gaat het plan in op de aanbeveling om het ondernemingsklimaat te verbeteren en belemmeringen ten aanzien van regelgeving voor het bedrijfsleven aan te pakken. Het plan bevat bijvoorbeeld een hervorming waarbij een nieuwe vennootschapsvorm wordt ingevoerd, die zal worden afgestemd op de behoeften van startende en innovatieve midden- en kleinbedrijven en op bedrijven die actief zijn op het gebied van sociaal ondernemerschap. Daarnaast bevat het plan een aantal hervormingsvoorstellen dat is gericht op de liberalisering van de regelgeving voor het bedrijfsleven, zoals een wet die de overdracht van bedrijven aan nieuwe eigenaren moet vereenvoudigen. Hiermee wordt de aanbeveling volgens de Commissie voldoende geadresseerd.

De Commissie is van oordeel dat het plan alle uitdagingen adresseert die zijn uiteengezet in de landspecifieke aanbevelingen die in de jaren 2019 en 2020 zijn gedaan. De Commissie plaatst daarbij de kanttekening dat de uitdagingen niet allemaal in dezelfde mate worden aangepakt. Aanvullende hervormingen zullen nodig zijn met betrekking tot onder andere de gezondheidszorg en het pensioenstelsel. Het kabinet kan zich vinden in het oordeel van de Commissie.

Mijlpalen en doelen

De uitvoeringshandeling omvat 171 mijlpalen en doelen verdeeld over 6 betalingstermijnen. De mijlpalen en doelen zijn volgens de Commissie voldoende duidelijk en volledig om ervoor te zorgen dat de voltooiing ervan kan worden bijgehouden en geïnfocirerd. Ze zijn evenredig verspreid over de tijd, waarbij de eerste betalingen zullen plaatsvinden op basis van het behalen van met name (kwalitatieve) mijlpalen en de laatste betalingen op basis van met name het behalen van (kwantitatieve) doelen. Het kabinet kan zich vinden in het oordeel van de Commissie.

Controlesystemen

Het Oostenrijkse plan identificeert volgens de Commissie duidelijk de rollen van de actoren die verantwoordelijk zijn voor controles en beschrijft duidelijk de verantwoordelijkheden binnen het interne controlesysteem. De voorgestelde regelingen in het plan om corruptie, fraude en belangenconflicten te voorkomen, op te sporen en te corrigeren bij het gebruik van de verstrekte middelen, worden door de Commissie voldoende geacht.

Eindoordeel kabinet

Op basis van bovenstaande kan het kabinet zich vinden in de positieve beoordeling van het Oostenrijkse herstelplan door de Europese Commissie. Het kabinet kan zich ook vinden in de mijlpalen en doelen en bijbehorende bedragen die in de uitvoeringshandeling zijn geformuleerd. Het kabinet is daarom voornemens in te stemmen met het voorgestelde uitvoeringsbesluit van de Raad.